

I KOMMANDOTAARNET.

POPULÆR SKILDRING AF EN MODERNE SØKAMP

AF

H. O. ARNOLD-FORSTER.

OVERSAT AF

A. GÜNTEMBERG

PREMIERLIEUTENANT I MARINEN.

MED ILLUSTRATIONER.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1893.

Indledning.

Det foreliggende lille Arbejde, der i den engelske Original-Udgave har opnaaet mindst 5 Oplag, er nærmest skrevet for at give en populær og letfattelig Fremstilling af en Kamp mellem to af Nutidens karakteristiske store Panserskibe.

Det maa desværre erkjendes, at der her hjemme hersker en ubegribelig ringe Kjendskab til det Værn, der i Følge vort Lands Beliggenhed og vore Farvandes Beskaffenhed burde være vor første, vigtigste og stærkest udviklede Forsvarslinie, den, som Naturen selv har givet Anvisning paa. Men Manglen paa Kjendskab til dette Værn, vort Søforsvar, stammer ingenlunde her i Danmark fra Mangel paa Interesse, den maa nærmest søges i fuldstændig eller delvis Uvidenhed om Søværnets Materiel, om hvorledes dette benyttes og om, hvilken Magt selv en lille, men godt betjent og af tidsvarende Skibe bestaaende Flaade kan udvikle. Det sidste kan atter og atter bevises

ved Søkrigshistorien, som vel mange kjende i al Fald noget til, og det vil bestandig vise sig at være Tilfældet, medens det første ikke er saa let at gjøre Udenforstaaende bekjendt med. Disse savne vel som Regel Grundlaget for den rette Forstaaelse af Marinens Materiel — Skibene, Artilleriet, Torpedo- og Maskinvæsen og alle de øvrige enorme Faktorer, som findes ombord, og det er ikke saa let at erhverve sig nogen større Kjendskab dertil, thi dels er den populære Søkrigslitteratur meget begrænset, dels ligge vore Skibe sjældent „paa Parade“, saa at der ikke altid er Lejlighed til at tilfredsstille Videbegjærligheden hos dem, der ellers gjerne vilde gaa ombord for at faa om end blot et flygtigt Indtryk af vore Skibes Udrustning og Værd, og som altid ere velkomne.

Men Adgangen til at erhverve sig Kjendskab til vort Søværn er dog ikke udelukket, og hvis vi ved den efterfølgende Skildring kunde opnaa, at Publikum tog Anledning til at vise noget mere end ren platonisk Interesse overfor vor Flaade, ja, saa er Hensigten med den lille Bog opnaaet.

Som tidligere anført fremstilles heri en Kamp mellem to af Nutidens største Panserskibe, hvorefter det ene — det engelske Skib — særlig omtales. Dette er ganske vist anderledes stort og kraftigt end vore største Panserskibe; men tænkes det engelske Skibs Dimensioner m. m. redu-

cerede, saa at det kommer paa Størrelse med vore største Skibe, saa er den derved fremkomne Type ikke saa fjern fra en af vore egne, som vi altsaa kunne tænke os i Kamp med en lige saa stærk Modstander. I vore Krigsskibe findes akkurat de samme frygtelige Ødelæggelsesredskaber og kraftige Vaaben, som i det engelske, og en dansk Skibschef vil derfor under en Kamp have det samme at passe og fuldt saa stort Ansvar som Chefen i „Majestic“, hvis hele Forhold det er Bogens Hovedopgave at beskrive.

Navnet „Majestic“ findes ikke i de engelske Flaadelister, men den omtalte Type hører ind under den saakaldte „Admiral“-Klasse, hvorfor en kort Opgivelse af Dimensioner m. m. af et af denne Klasses Skibe, H. M. S.¹⁾ „Victoria“ følger til Forstaaelse af Texten. Dennes Forfatter er ganske vist kun Amatør paa Søkrigsvæsenets Omraade; men ved den fortrinlige, lille, populære Skildring, som enhver kan forstaa og læse med Interesse, har han netop vist, hvor langt en Udenforstaaende kan drive det i Retning af at erhverve sig Kjendskab til Flaadens Materiel og dets Benyttelse.

„I Kommandotaarnet“ har opnaaet mange anerkjendende Udtalelser saavel i Pressen som af bekendte Fagmænd, saaledes af den engelske Marines Direktør Sir Nathaniel Bar-

¹⁾ H. M. S. betyder: Her Majesty's Ship (Hendes Majestæts Skib), hvorved man i England betegner et Krigsskib.

naby, af Lord Brassey, den amerikanske Marineattaché Kommandør Chadwick og andre, og det lille Skrift er nu oversat paa flere Sprog.

H. M. S. „Victoria“.

Længde: 330 Fod. Deplacement: 10,500 Tons.

Brede: 68 — Indiceret Hestekraft 14,000.

Dybgaende: $26\frac{3}{4}$ Fod. Største Fart 16.75.

Skibet er sat i Vandet 1887, det er bygget af Staal og pansret med Compoundpanser. Det har 2 Skorstene, 2 Skruer og 1 Mast med to pansrede Krigsmærs.

Armeringen bestaar af:

- 2 Stkr. $16\frac{1}{4}$ ", 111 Tons Bagladekanoner i et pansret Kanontaarn forude,
- 1 — 10", 29 Tons Bagladekanoner agter paa Dækket,
- 12 — 6", 5 — do. i et lukket Batteri,
- 30 — mindre hurtigskydende Kanoner, Maskinskyts og Mitrailleuser,
- 8 — Udskydningsapparater for Torpedoer, dels over, dels under Vandet.

Pansringen bestaar af:

Et Sidepanser i Vandlinien, største Tykkelse 18" Compound,
 Kanontaarnets Panser 18" —
 Kommandotaarnets 12" —
 Batteriet og Dækket har 3" Panser af Staal.

Angivelsen af Tømmemaalene ved Kanonerne betegner disses Kaliber eller Løbets Diameter. Den $16\frac{1}{4}$ " Kanon er den engelske Flaades kraftigste Kanon (et Projektil til denne vejer 1800 Pund, Krudtladningen 960 Pund); vor største Marinekanon har et Kaliber af 14", den findes ombord i Panserskibet „Tordenskjold“. For Fuldstændigheds Skyld skulle vi endnu bemærke, at Forfatteren har forudsat, at „Majestic"s 12 Stykker 6" Bagladekanoner ere hurtigskydende Kanoner. Endelig skal anføres, at med den angivne Armering kan „Majestic“ afgive en Bredsideild paa engang af 5300 Pund Staal i Projektilvægt.

A. G.

I Kommandotaarnet.

Populær Skildring af en moderne Søkamp.

Har De nogensinde været inde i Kommandotaarnet paa et moderne Krigsskib?

Nej. — Saa har De heller ikke staaet paa den Plads, hvor et Menneskes Sjæl kan blive udsat for den største og forfærdeligste Spænding, som Nutidens barbariske Opfindelses-evne er i Stand til at frembringe. Saa har De ikke sét det Sted, hvor et enkelt Menneske kan blive nødsaget til at føre en dobbelt Kamp, dels mod Elementernes Magt og dels mod en Fjendes voldsomme Angreb, hvor han, beherskende Naturens Kæmpekræfter med en eneste Bevægelse og ledende dem efter sin Villie, staar alene ved Dødens Side og hævder den menneskelige Sjæls ophøjede Majestæt midt under den aandelige og fysiske Strid. Der findes intet mere opløftende og trøstende for Menneskeslægten end det enkelte Individts Evne til at forblive urokkelig og rolig midt imellem ubekjendte og uberegnelige Farer, idet han

holdes oppe af højere Følelser som personligt Mod, Pligtfølelse og Hengivenhed i Troen.

En saadan Evne kan tildeles et Menneske, men den maa ofte kjøbes til høj Pris, og selv om den, der har tilkæmpet sig den, muligvis redder sit Liv, saa overlever han dog ikke den forfærdelige Kamp uden at faa et Ar, dybt indbrændt i Sjælens Inderste.

Jeg kjender et Menneske, en Kæmpe baade af Legeme og Sjæl, som slap fra en saadan Ildprøve med Haaret hvidt som Følge af den Spænding og Angst, som den korte Strid førte med sig. Ja, jeg kjender en anden Mand, nemlig den samme, som skriver dette, for hvem Kampen mellem Frygt og Pligt, Forfærdelse og Stolthed medførte de stærkeste Lidelser og den haardeste Prøvelse, et Menneske kan blive udsat for.

Ja, jeg anvender netop Ordene Frygt og Forfærdelse, jeg, som ikke uden Hæder og med Ære har kæmpet for min Dronning og mit Land, jeg, som bærer Victoriakorset¹⁾ paa Brystet og har et Navn, der ikke er ubekjendt blandt mine Landsmænd og Kammerater.

Men lad os nu komme til det, som jeg har at fortælle Eder. — Jeg spurgte nylig, om De nogensinde har sat Deres Fod indenfor et Kommandotaarn; De svarede Nej,

¹⁾ Den engelske Tapperhedsdekoration.

— nu vel, tillad mig da at opfylde mine Pligter som Vært paa mit gamle Skib ved at spørge Dem, om De vil gaa med ombord paa H. M. S. „Majestic“, den ligger til Ankers herude paa Spithead¹⁾ Rhed. Se, der ligger den nu paa Vandet som en tung, uformelig Masse, uden Tvivl meget styg i en Kunstners Øjne, men dog forener den i sig en vis Grad af Skønhed og Kraft, som foraarsager, at en Sømand maa synes godt om den, navnlig en Sømand, der kjender hver Tomme af den baade inden- og udenbords, og hvis Pligt det har været under en alvorlig Kamp at benytte sig af dens forfærdelige Ødelæggelsesredskaber.

Der er kun et lille Stykke Vej fra Fartøjet, der ligger langs Siden af Skibet, og op til Dækket, og, naar der er nogen Søgang, er alt det, vi nu staar paa, overskyullet af Vand. Men vi kan tage mangan god Tørn, uden at „Majestic“ derfor bringes i Fare, thi der fordres en enorm Kraft til at bringe 11000 Tons²⁾ ud af Ligevægt. Lad os nu gaa igjennem Porten derhenne. Buk Hovedet og løft Fødderne godt i Vejret, thi Porten er lav og Tærsklen høj. Lad os nu vende os om og undersøge den Dør, vi nylig er gaaet igjennem. Vi taler om Sikkerhedshvælvingerne i en Bank! Hvilken Bank i hele Verden ejer en Dør som

¹⁾ Rheden udenfor Portsmouth.

²⁾ H. M. S. „Victoria“ har et Displacement (som er lig Vægten af den af Skibet uddrevne Vandmasse) paa 10,500 Tons.

denne, der er 12 Tommer tyk, af Jern og Staal, og af en Styrke, der kan modstaa alle Boretyves Indbrudsforsøg. Men denne Dør maa ogsaa være stærk, thi den Skat, den skal lukke for herinde, bestaar af Flagets Ære, og de, som banke paa Porten, gjør det med en Kraft, der svarer til 60,000 Tons pr. Kvadratfod.

Men lad os nu gaa videre, her have vi bedre Plads, og dette Sted minder os langt mere om de gamle Orlogsskibe i Sørömanerne; her findes 6 Kanoner paa hver Bredside med over hundrede Mands Betjening i Batteriet. Hvor ofte mindes jeg ikke, i hvilken Tilstand dette Batteri befandt sig engang! De ser paa Baxningsskinnen paa den agterste Kanon, kom nu med her forud til Kanon Nr. 3 om Bagbord, alt dette er nyt eller repareret; en eneste Granat sprængte 50 Fod bort af Batterisiden, regnet fra det Punkt, hvor De nu befinder Dem. Affutager, Skodter, Beslag og Bjælker ødelagdes og slyngedes bort som en Høvisk for Efteraarsstormen.

Nu kommer vi til det Sted, som jeg ønskede særlig at vise Dem. De ser her et Rum, knap 6 Fod i Diameter, og, som De ser, yderligere formindsket af den Mængde Apparater, som findes herinde. Føl paa den Væg der ligeoverfor Dem! Er den ikke imponerende? Den bestaar af massive Panserplader paa 12 Tommers Tykkelse, som gaar langt ned i Skibet. Læg ogsaa Mærke til det stærke Staal-

tag over vore Hoveder; nu befinder vi os paa „Majestic“s Kommandoplads. De vil maaske svare dertil: „Paa Kommandopladsen! Hvordan skal man kunne lede Kampen fra dette Sted, hvorfra man ikke kan se sin Fjende?“ Stil Dem engang her hen, saa at Deres Øje kommer i Højde med Overkanten af Panserpladen; nu kan De se ud igjennem den smalle Revne, som dannes mellem Kommandotaarnets Panservæg og det buede Staaltag over os, og De kan frit lade Blikket løbe hele Horizonten rundt. Se nu nedefter mod Skibets skarpe Forstævn. De kan baade se den og Forstykket af de to svære, hvidmalede Kanoner, som rager et langt Stykke udenfor Kanontaarnet. Lad os saa se os lidt om herinde og betragte de forskellige Apparater, som findes her; vi kan læse paa Metalpladerne, hvad de skal bruges til. Paa Deres højre Side findes en Samling Talerør, hvorpaa der staar: „Stævn-Torpedorør“¹⁾ samt „Overvands-Torpedorør“. Til venstre findes Talerør til Maskinen. Med den Nøgle der kan man slutte den elektriske Strøm, ved Hjælp af hvilken man kan affyre de svære Kanoner.

Her midt i Taarnet staar Dampstyrerattet og Nathuset med Kompasset. „Alt dette er meget godt og sømands-

¹⁾ Torpedorør kaldes de Udskydningsapparater, hvorigjennem de selvbevægende (Whiteheadske) Torpedoer udskydes enten ved Lufttryk eller ved en lille Krutladning. De kunne være anbragte saavel over som under Vandet.

mæssigt indrettet," siger De, „tænk, hvor bekvemt det maa være for den kommanderende Officer at kunne lede hele Skibet og alt, hvad der findes indenbords, fra dette Kommandotaarn.“

Bekvemt — ja, det er det! Men tag et Øjeblik Fantasien lidt til Hjælp. Her ligger nu dette store Panserskib saa roligt, som om det var fremstillet paa et Oliemaleri; men se dette Skib, som jeg engang har set det! Forsøg, om De kan, at holde Rede paa den Mængde af forskellige Kræfter, som findes ophobede indenfor dette lille Rum og søg saa at forestille Dem den Spænding, som enhver Skibschef maa føle, naar han paa Kampens Dag bliver Enehersker over disse vældige Krigsmaskiner.

Enhver Englænder, som ikke gjør sit Navn Skam, kjender i alt Fald noget til sit Fædrelands ærefulde Søkrigshistorie. Navne som Rodney, Howe og Nelson ere lykkeligtvis og med Rette dagligdags Ord hos os, og vi ære og mindes dem med Hæder som de største Mestre i deres Fag. De vare i Besiddelse af Mod, Dygtighed og en glødende Fædrelandskjærlighed, og alt, hvad England fordrede af dem, have de udført. Men lad os nu blot et Øjeblik sammenligne den Stilling, som disse store Sønne indtog under en Kamp, med den, som den moderne Opfindelses-evne har tildelt deres Efterfølgere. Tidligere finde vi

Admiralen staaende agter paa Skansen¹⁾ med Epauletter paa Skuldrene og Ordensdekorationer paa Brystet: han staar som Hovedpersonen mellem hele sin Besætning, som han opmuntrer ved sin Nærværelse, medens han ved sit Exempel opflammer Modet hos sine Officerer, der omgive ham. Ved Siden af ham staar Navigationsofficeren, hvis Pligt det er at navigere Skibet og lede dets Manøvrer. Næstkommanderende, som har Overtilsynet med Besætningens Disciplin og Uddannelse, efterser, at der ikke findes nogen Sløjhed eller Mangel paa Dygtighed, medens Mandskabet tumler med de lange Rækker af Bredside-Kanoner, et ikke vanskeligt Hverv, da ikke engang hans Underbefalingsmænd behøve at give Exemplet for at forøge den Iver efter at være de første, som bemægtiger sig hver enkelt Kanonbesætning. Fra Flagskibet vajer allerede Signalet, som betyder, at det er enhver Skibschefs Pligt at lægge paa Siden af sin Modstander og kæmpe, til Fjenden har strøget Flaget. Manøvreofficeren bringer Skibet i Stilling i Overensstemmelse med de Ordre, han har modtaget, og de af Krudt og Blod tilsølede Kanonkommandører fortsætter Skydningen paa Pistolskuds Afstand²⁾, indtil Træsiden paa

¹⁾ Den agterste Del af Skibets øverste Dæk.

²⁾ Det fortælles, at i Slaget ved Trafalgar stod Kanonkommandørerne paa underste Batteri med Pøse, fyldt med Vand, klare til dermed at overspule den fjendtlige Skibsside, hvergang denne blev truffet, for at forhindre Udbrud af Ild.

Modstanderens Skib er blevet saa stærkt beskudt, at den danner en uformelig Masse af rygende Tømmer, og indtil den glædelige Nyhed spredes fra Dækket ned gjennem hele Skibet, at Fjenden har strøget sit Flag som Tegn paa, at han overgiver sig!

Omtrent saaledes gik det til i de gode, gamle Dage. — Nu derimod? — Hvorledes ville Forholdene stille sig under en moderne Søkamp? Lad os tænke os lidt om.

Paa dette Sted — i Kommandotaarnet — findes samlet hele den Kraft, som den forfærdelige Maskine, vi kalde et Panserskib, raader over.

Saa vældig en Kraft, som den, hvorover Skibschefen raader, er sikkert aldrig lige fra Verdens Skabelse lagt i en eneste Mands Haand, og denne ene Mand skal have Forstand paa og klart Omdømme til at styre og lede Kraften, Villie til at anvende og Kundskaber for at kunne bruge den paa rette Maade.

Hvilken er da denne Kraft?

Man har Fortællinger om Jupiter med Tordenkilerne, om Asa-Thor med Hammeren! Har man nogensinde før kunnet sammenligne disse Mythologiens Fabler med den moderne Videnskabs Fakta? Her i Kommandotaarnet staar Panserskibets Chef, og under hans Fødder findes skjult saadanne Kræfter, som i Sandhed kunne siges at være ufattelige, men som alle som en ere underlagte hans Villie

og kun hans. Tænk Dem ham staaende her paa sin Post inden Kampens Begyndelse; alt er tyst og stille, ikke en Lyd høres undtagen Vandets svage Skvalp, naar det slaar mod den glatte Panserskibsside; der viser sig intet ydre Tegn paa den Kraft, som kan udvikles, det skulde da være den Smule Skum, der kranser Bougvandet, medens den skarpe Væderstævn skærer sig Vej gennem Søen. Men læg saa Mærke til den lette, næsten farveløse Em, der strømmer op af Dampprøret agter, det er kun en Smule hvidlig Damp, der strømmer ud i Luffen! Men hvad betyder det? Jo, det betyder, at omtrent tredive glødende Ildsteder, som ligge langt nede i Skibet, arbejde paa at skabe Dampen, at Vandet bobler, koger og syder i de store Dampkjedler, medens de brændende Gasarter passere gennem Kjedelrørene, og at den indespærrede Damp, samtidig med at trykke og presse mod Kjedlernes stærke Sider, netop har Kraft nok til at lette Sikkerhedsventilerne og strømme ud med en Spænding af 100 Pund pr. □". Det betyder, at Chefen i Kommandotaarnet blot behøver at berøre Maskin-telegrafan, der er anbragt ved Siden af ham, for at faa de fire store Dampmaskiner til i samme Øjeblik at drive begge Skruerne rundt i Vandet med en Kraft, der svarer til 14,000 Hestes Kraft¹⁾. Blot ved denne Berøring kan Chefen

¹⁾ H. M. S. „Victoria“ har en Maskine paa omtrent 14,000 Hestes Kraft, dens Fart paa den maalte Mil er 16,75 Knob.

faa sit Skib, hvis Vægt kan angives til 10,000 Tons, frem gjennem Vandet med en Fart af over 20 engelske Mil i Timen.

Nede i Kanontaarnene og i Bredsidebatterierne hersker Forventningens dybe Taushed, men ogsaa der findes slumrende Ødelæggelseskræfter, som kunne udbrede Rædsel og Død, og som kun vente paa at adlyde den Villie, som har Magt til at frigjøre dem.

Langt nede under vore Fødder ligger de sorte Krudtladninger i de store Kanoners Kamre. Et Tryk af Chefens Haand, en Gnist og saa, indhyllet i et Hav af Luer og med et Brag som Tordenen, fare Staalprojektilerne ud af Kanonmundingerne med en Hastighed af 2000 Fod pr. Sekund og en Anslagskraft af 60,000 Fodtons. Men dette er ikke alt: et andet Tryk, og de fire Whiteheadske Torpedoer, som ere anbragte i deres Udskydningsrør, frigjøres. Et lille Stød, frembragt af Lufttrykket, en snurrende Lyd i det Øjeblik, Maskinen sættes i Gang, hvorved begge Skruerne begynde at løbe rundt, og de lange Staaltorpedoer glide hurtigt og lydløst ned i Vandet, hvor de fortsætte deres Kurs i den forud bestemte Dybde, medens de med en Hastighed af 30 Knob i Timen nærmer sig det Maal, hvor de skulle udføre deres frygtelige Ødelæggelsesværk. Bevæg Haandtaget paa den Vægtstangsarm, og gjennem Nattens Mørke skyder sig en lang, skarp Lysstribе af en

Styrke, der svarer til 40,000 Normallys, og som forvandler den sorteste Nat til Dag¹⁾.

Ved blot at sige et Ord gennem det Talerør dér, bliver en Hagelstorm af Staal og Bly sluppet løs fra de hurtigskydende Kanoner og Maskinskytset paa øverste Dæk og i Mærsene. Det er en Hagel af Projektiler og Granater, som ikke kan angives i enkelte Tal eller Tiere, men som maa regnes i hundred- og tusindvis, en Storm, overfor hvilken intet levende kan staa imod, og som tilintetgjør og bortfejer alt undtagen de kraftigste defensive Foranstaltninger, ligesom en Snedrive forsvinder for en Aprilregn.

Men Skibschefen raader endnu over en Kraft, den frygteligste af dem alle, Summen af dem alle, en Kraft, som, anvendt paa rette Maade, er ligesaa uimodstaaelig som Havets Strøm og Dødens Haand. Her ser De Haandtagene paa Damprattet, hvormed Skibet styres; helt forude og dybt nede under den skummende Sø er Forstævnen tildannet som en Væder, den frygteligste og mest virkningsfulde af alle maritime Krigsmaskiner. Det er den Haands Sag, som drejer det lille Rat, at lede og styre den frygtelige Væderstævn, saa at den træffer.

Tænk Dem, hvor stor den Magt maa være, som er lagt i een Mands Haand; den repræsenterer en Vægt paa

¹⁾ De elektriske Søgelys ombord i Krigsskibene anvendes til dermed at opdage og belyse fjendtlige Fartøjer som Torpedobaade m. m.

10,000 Tons, der drives gyngende og slingrende gennem den tilbagevigende Sø med 14,000 Hestes Kraft, med en Fart af 30 Fod i hvert Sekund og med et saa stort Moment, at vi med vor menneskelige Opfattelse aldeles ikke ere i Stand til at forstaa dets mathematiske Udtryk. At faa et Stød af Væderen er den sikre Død, en uundgaaelig Afslutning paa det Skibs Løbebane, som bliver ramt. At give et saadant Stød er det samme som at sejre. Det er lagt i Skibschefens, kun i Skibschefens Haand, om det frygtelige Vaaben skal bringes til Anvendelse eller undgaas, og kun paa ham hviler Ansvar, medens han staar her midt i Kommandotaarnet.

De vil sikkert nu kunne forstaa, hvad jeg mente, dengang jeg før sagde, at saa vældige Kræfter, som disse, sikkert aldrig hidtil har været lagt i Haanden paa et eneste Menneske, som er ganske ene om at passe Øjeblikket for deres rette Anvendelse, og som er ene om at udføre alt, hvad Mod, Klogskab og Pligtfølelse byder at udføre.

Nu spørger De maaske, hvorledes jeg, en Søofficer, kan lade den Slags Tanker dvæle i min Hjerne, og om, hvad Grund jeg har til at tale om Frygt og Ansvar?

Søkrigerens Pligt er jo klar og tydelig nok. Han skal opsøge Fjenden, kæmpe med ham og besejre ham. Er han angst eller bange, saa er han ikke paa sin Plads. Men naar alt kommer til alt, ere nu uheldigvis Søofficererne

skabte ligesom andre Mennesker, og der kan gives Omstændigheder, under hvilke selv deres Sjæl, hvor omhyggelig uddannet og forberedt den end monne være, kan være lige saa modtagelig for den Spænding, som opstaar af Frygt og Ængstelse, som deres Kammerater i Land. Vanen, det personlige Mod og Pligtfølelsen kan sætte dem i Stand til at overvinde disse sjælelige Fjender, men de kjende dog deres Angreb. Tro aldrig nogen, der vil forsikre Dem om, at han aldeles ikke kjender til Frygt, naar han gaar i Kamp, og tro det i alt Fald ikke om en Chef paa et moderne Panserskib, naar han skal til at kæmpe med en Fjende, der er ligesaa stærk som han selv. Det er ganske vist sandt, at han ikke har andet at gjøre end at udføre de Pligter, som han gennem mangeaarig Øvelse har lært at udføre; men hvor simpelt dette end lyder, maa vi dog huske paa, at der vist ikke har levet nogen, hvis Hjerte ikke slog stærkere i Farens Stund.

Sid hjemme og undersøg de elektriske Fænomener, sammenlign Elementernes Love og analyser Lynstraalens Forhold ved Hjælp af en Leydnerflaske og et Elektrometer, og De vil uden Tvivl gennem denne rent videnskabelige Interesse komme til at længes efter at overvære et Tordenvejr. Men staa saa alene i Natten paa et Bjerg i Troperne, medens Tordenen ruller, og Lyn paa Lyn oplyser Omegnen, og det vil være Dem umuligt alene at lade den

videnskabelige Interesse raade, De maa føle Dem mer eller mindre betagen og mærke en vis Ængstelse over Naturens vilde Spil. Og saadan gaar det ogsaa den, der under en Kamp skal føre Kommandoen paa et Krigsskib.

Paa Grund af heldige Omstændigheder, som ikke var faldet i mange af mine Kammeraters Lod, havde jeg, da den sidste Krig udbrød, havt Kommandoen over Skibet i hele to Aar. Jeg kjendte det saa godt, som jeg tidligere har omtalt, fra for til agter, ligefra de pansrede Mærs ned til Jernkjølen, og baade ved Dag og Nat, baade vaagen og i Drømme havde jeg for mig selv gennemgaaet enhver mulig Slags Kamp, som jeg med min Erfaring og Fantasi kunde forestille mig Muligheden af, vilde falde i „Majestic“s Lod at tage Del i; men enten jeg var vaagen eller sov, enten jeg tog min Erfaring eller Indbildningskraft til Hjælp, saa stod altid det højtidelige Øjeblik for min Tanke, da jeg skulde staa her i dette Kommandotaarn og — enten det nu skulde blive til det onde eller gode, enten det bar mod Nederlag eller Sejr — tage paa mig hele Ansvarer for Flagets Ære, Skibets Sikkerhed og Besætningens Liv, medens jeg benyttede mig af alle de frygtelige Ødelæggelsesvaaben og Kraftmaskiner, der vare lagte i min Haand.

Og eet stod stedse klart for min Tanke, nemlig at det var mig, mig alene, som skulde udføre alt dette, at af mit Skjøn, min Duelighed og mit Mod afhang Kampens Udfald;

jeg kan ikke beskrive, hvor tungt denne Følelse af Ansvar hvilede paa mit Sind, og jeg bad atter og atter inderligt til Gud, at jeg, naar Prøvelsens Time kom, da maatte findes værdig til den Post, jeg beklædte.

Saa kom da endelig denne Stund! Enhver husker vist, hvilke mærkværdige Ting, der blev foretaget i Begyndelsen af Krigen, og hvor heldigt — om end med Nød og neppe — Landet slap for den Ødelæggelse, som truede med at overvælde os. Alt dette blev klareret, ikke paa Grund af Beregning og Eftertanke, men som Følge af rent tilfældige Omstændigheder, som paa en ganske mærkelig Maade saa at sige neutraliserede Regjeringens Misgreb og letsindige Sorgløshed, Heldigvis vide vi jo alle, at, da der først var givet os denne tilfældige og ufortjente Henstand, var det vore Søfolks Dygtighed i Forening med Skibskonstruktørernes energiske Villiekraft, som satte os i Stand til at gjenvinde og hævde det Herredømme paa Søen, som vi havde været lige ved at miste.

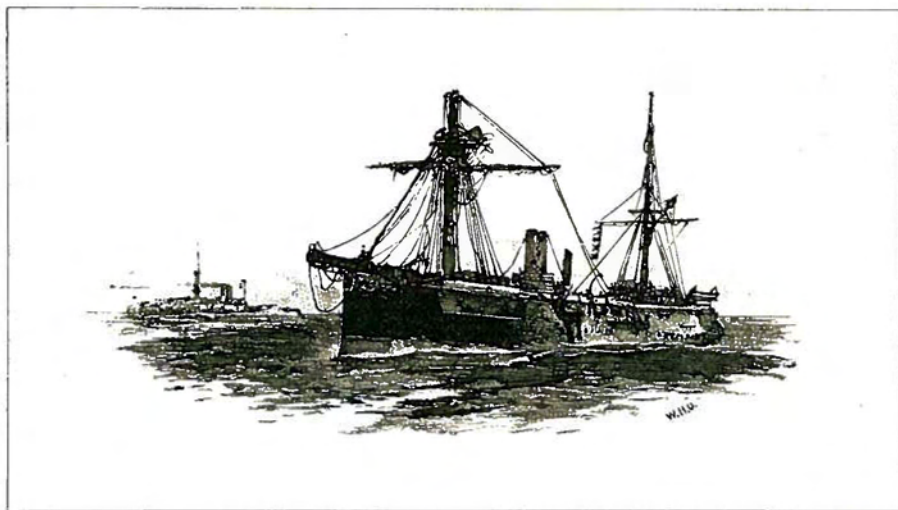
Det var netop i de første Dage af denne lykkeligere Tid, da man i Overbestyrelsen havde begyndt at indse Nødvendigheden af planmæssig Organisation og System, men inden man endnu havde givet denne Følelse Udslag i Handling, at „Majestic“ fik Ordre til at atgaa til Middelhavseskadren.

Vi stod ud af Portsmouth Havn ganske alene. Ethvert Barn vidste, at det var det rene Vanvid.

At et større Panserskib under Krigsforhold ikke bør gaa til Søs uden at være ledsaget af en Deling Krydsere, Avisodampere og Torpedobaade, var en Norm, som hver og en af Admiralitetsherrerne for længe siden havde nedskrevet paa Papiret oppe i Whitehall¹⁾. Men et engelsk Ord siger: Beggars must not be choosers, og det er et sandt Ord. Den, som selv er nødt til at tigge, har ingen Ret til at vælge; det var nødvendigt at sende mit Skib ned til Middelhavet, og alle vore Krydsere, Avisofartøjer og Torpedobaade vare fuldt optagne af at røgte de Hverv, som var dem paalagt i Situationens første Øjeblik; Manglen paa forberedt Organisation viste sig nu blandt andet derved, at der ikke fandtes et eneste Forpostskib disponibelt, som kunde ledsage „Majestic“ paa dets Fart Syd efter.

Det er sandelig ikke let for mig at beskrive mine Følelser, da jeg modtog Ordre til at lette; det var blandede Følelser, som kæmpede om Herredømmet, og som vare vanskelige nok at analysere. Endelig var da Timen kommen, da den Ærgjerrighed, som jeg havde følt hele mit Liv igjennem, skulde blive tilfredsstillet, jeg skulde nu føre

¹⁾ Gade i London, hvor Admiralitetet (Marineministeriet) findes.

Vi mødte H. M. S. „Shannon“, som med langsom Fart styrede hjemad med tydelige Mærker af den Kamp, den nylig havde deltaget i. (Pag. 28.)

Kommandoen over et Orlogsskib under virkelig Krig. Men samtidig med den Glæde, jeg herved følte, hvilede der en tung Byrde paa min Sjæl ved Overbevisningen om, at jeg aldeles manglede Erfaring paa det Omraade, paa hvilket jeg nu stod i Begreb med at udføre min Pligt; hertil kom Følelsen af Uvished angaaende Rigtigheden af de Theorier, som jeg under mine Studier i Fredstid havde opstillet med Hensyn til en moderne Søkamp. Dog maa jeg tilstaa, at da vi passerede Warners Fyrskib¹⁾ og satte Maskin-telegrafen paa „Fuld Kraft frem“, følte jeg mig helt oplivet. Mine Forhaabninger vaktet til nyt Liv, og jeg betragtede det som et godt Varsel, at der øjensynlig herskede stor Glæde og godt Kammeratskab blandt Skibets Besætning.

Særlig erindrer jeg et mærkeligt Tilfælde, som indtraf for mig selv.

Jeg havde fuldt og fast besluttet, at jeg, forinden vi forlod Havn, vilde nedtage og sende i Land alle de smaa Prydelser og Nipsgjenstande, som jeg hidtil havde været saa stolt over at eje og have opstillet i min Kahyt, og som gjorde dette mit Tilflugtsted saa hyggeligt og hjemligt. Men da jeg saa skulde til at udføre mit Forsæt, følte jeg en stærk Modvillie mod at give de fornødne Ordre, og til sidst endte jeg med at gaa til Søs, uden at der var fore-

¹⁾ Beliggende udfor Indløbet til Portsmouth.

taget nogen videre Forandring i Ordningen af min Kahyt. For min Tanke staar endnu Modsætningen mellem de hyggelige og smukke Omgivelser, da jeg for sidste Gang gennemgik min Slagplan dernede, og den forfærdelige Virkelighed, hvori jeg hvert Øjeblik kunde vente mig at blive stillet.

Vor Plan var at søge at naa Gibraltar i ubeskadiget og godt kampberedt Stand, og som Følge deraf holdt vi godt til Søs.

Omtrent to Timer efter, at vi havde passeret Cap Lizard, fik vi de første synlige Beviser for, at Havet nu var blevet Skuepladsen for en blodig og ulykkebringende Krig.

Det var her, vi mødte H. M. S. „Shannon“, som med langsom Fart styrede hjemefter med tydelige Mærker af den Kamp, den nylig havde deltaget i.

Vi signalerede til hinanden, og den indrapporterede da, at den ikke havde set noget fjendtligt Skib i de sidste otte og fyrretyve Timer. Det var først langt senere, at vi erfarede Enkelthederne af den Kamp, som den lige havde udstaaet; hvorledes den, da den blev overhalet af en delvis pansret, fjendtlig Krydser, under et forgjæves Forsøg paa at anvende sine Bredsidekanoner havde mistet ikke mindre end firsindstyve Mand af sin Besætning; hvorledes den, bevaret fra fuldkommen Undergang ved Hjælp at sit

Panserbælte, havde klaret sig saalænge, at den havde truffet sin Modstander paa et meget saarbart Sted med en sprængladt Granat fra den nye 9" Bagladekanon, som Admiralitetet i et Anfald af mærkelig Forudseenhed havde ladet anbringe forude i Bougen. Dette Skud havde bevirket, at Skibet ikke blev forfulgt, og nu dampede det roligt hjemad til Plymouth, rigtignok med betydelig reduceret Besætning og med sønderskudt Panser, men som et talende Bevis paa Besætningens Tapperhed og Konstruktørernes Fejlsyn.

Den følgende Dag Kl. 2 varskoede Udkiggen for et Fartøj i Sigte paa bagbords Boug med Skroget under Horizonten. Det varede imidlertid ikke længe, før Afstanden imellem os og det fremmede Skib formindskedes saameget, at vi tydeligt kunde skjelne dets tre Skorstene og de agter over heldende Master, som røbede, at det var en af Fjendens hurtige Krydsere. Med en god Kikkert lykkedes det os ogsaa at opdage to Torpedobaade, der fulgte med Krydseren, en paa hver Laaring¹⁾. Jeg kunde strax tænke mig til, i hvad Ærinde vore Venner vare ude, og nu følte jeg ret Savnet af en hurtig Kammerat, som jeg kunde detachere for at forfølge dem; men jeg var ikke saa heldig at være ledsaget af en saadan. Efter meget nøjagtig at

¹⁾ Den Del af Skibssiden, der runder henimod Agterstævnen.

have iagttaget os, gjorde den fremmede omkring, og, idet den satte fuld Fart paa, var den snart ude af Sigte. Det var umuligt at forfølge den, og selv om vi havde været i Besiddelse af de extra 3 Mils Fart, som vare nødvendige dertil, vilde det ikke have været i Overensstemmelse med min Instrux. Jeg var imidlertid fuldkommen klar over Grunden til, at den havde inspiceret os saa nøje, og Begivenhederne viste snart, at jeg havde Ret.

I Løbet af Natten styrede vi Vest-Syd-Vest, og at vor Hensigt at holde os saa langt fra Land som muligt opnaaedes, fremgik blandt andet deraf, at vi kun fik en eneste engelsk Damper i Sigte; denne kom fra Valparaiso og havde holdt sin Route hjemefter med 16 Mils Fart uden at blive antastet af Fjenden.

Det var lige efter syv Glas paa Morgenvagten¹⁾, at Udkiggen til Vejrs varskoede: en Damper i Sigte paa bagbords Boug. Morgenen var ganske klar, og, saavidt vi kunde gisse, var Afstanden mellem os og det fremmede Skib omtrent 12 Kvartmil.

Hvem nu end den fremmede monne være, saa behøvedes der ikke at tages særlige Forholdsregler ombord i „Majestic“. De vandtætte Skodter havde været lukkede hele Natten; alt løst Gods og unødvendige Gjenstande var for længe

¹⁾ Kl. 7 $\frac{1}{2}$ F. M.

siden stuvet bort nede i Skibet. Enhver Mand ombord kjendte sin Post under Kamp, og der var ikke den fjerneste Anledning til at fremskynde Besætningens Frokost; den eneste Vanskelighed, som viste sig, bestod i at holde Folkene borte fra deres Poster under „Klart Skib“ og fra de Steder, hvorfra man bedst kunde iagttage det fremmede Skib. I Løbet af et Par Minutter var det afgjort, at, enten det var en Ven eller Fjende, saa stod Skibet lige ned imod os. Vor Ordre lød paa ikke at søge en Kamp; men i dette Tilfælde var det aldeles klart, at hvis det var en Fjende, som styrede ned paa os, saa vilde vi ikke kunne undgaa en Kamp, forudsat at vi holdt vor Kurs.

Længe vare vi ikke i Tvivl om Skibets Nationalitet. Efter en halv Snes Minutters Forløb kunde man ikke alene tydelig se, at det var et stort Panserskib, der stod ned imod os, men det førte netop det Flag, som det var os magtpaaliggende at gjøre vort Yderste til at faa strøget. Vi fik forøvrigt senere at vide, at Panserskibet havde været i Følge med den Krydser og de Torpedobaade, som vi havde set den foregaaende Dag. De vare senere gaaet i Havn for at fylde Kul og havde Ordre til at følge efter saa hurtigt som muligt. Efter et Par Timers Forløb vare de ogsaa staaet til Søs igjen, men blev her heldigvis truffet af H. M. S. „Blenheim“ og „Cossack“, som efter halvanden Times Jagt skød Torpedobaadene i Sænk og erobrede

Krydseren, Selve Panserskibet kjendte jeg ligesaa godt som Flaget, det havde hejst. Det vilde ganske vist have været mærkeligt, om jeg ikke havde gjenkjendt vor Modstanders ypperlige Form og Linier, thi nu til Dags kan man ved Hjælp af Fotografien og gennem Søkrigslitteraturen lære Udseendet og Egenskaberne af ethvert Krigsskib, der flyder paa Vandet, at kjende. Men Bekjendtskabet med dette Krigsskib, som vi om faa Øjeblikke skulde kæmpe med, var oven i Kjøbet af mere intim Natur end det, man kan erhverve sig ved Studiet af Bøger. Jeg havde for mindre end tre Maaneder siden været ombord paa det samme Fartøj. Og det var endda ikke alt: jeg kjendte ikke alene Orlogsskibet, men ogsaa særdeles godt den Mand, som var dets Chef. Tidt og mange Gange havde jeg truffet sammen med Kommandør C—, medens han repræsenterede sit Land som Marine-Attaché i London. En elegant Officer, en mere fuldendt Gentleman havde aldrig baaret den ærefulde Stands Uniform, til hvilken han hørte.

Jeg vil ærlig tilstaa, at da det først stod klart for mig, hvem min Modstander var, gennemfor der mig en ejendommelig Følelse. Paa den ene Side havde jeg jo fuldkommen Tillid til mit Skib og min Besætning og glædede mig, som enhver i min Stilling uvilkaarlig vilde have gjort, til nu at faa Lejlighed til at udføre den skønneste Pligt, som min Livsgjerning kunde byde mig; og jeg var taknemlig

over, at min Modstander var en Mand, hvis Overvindelse — om den da lykkedes — kunde kaste forøget Glans over min Besætnings Anstrængelser.

Paa den anden Side følte jeg, medens jeg stod der paa Kommandobroen, og medens begge Skibe nærmede sig hinanden med stor Fart, at den Kamp, der om lidt skulde begynde, ikke alene vilde blive en Kamp med alle de til Raadighed værende materielle Vaaben, men tillige en intellektuel Strid mellem to Mænd, hvis Ære og Hæder, Fremtid og Rygte i lige Grad stod paa Spil; jeg vidste ligeledes, at det store Panserskib, som holdt ned imod os, var ført af en fremragende dygtig Officer, som hurtigt og djærvt vilde gribe enhver Lejlighed, der maatte tilbyde sig, til at slaa til, og at han vilde være skaanselsløs i sin Bestræbelse efter for enhver Pris at vinde Sejr.

Det vilde uden Tvivl blive en haard Kamp, men det vilde ogsaa blive en Tvekamp paa Liv og Død, der ikke vilde kunde ende, uden at mindst den ene af os blev tilintetgjort.

I mindre end en halv Time, fra vi først fik Fjenden i Sigte, var Afstanden formindsket til næsten 2 Kvartmil(a)¹⁾. Der var blevet gjort „Klart Skib“, Besætningen stod paa Kampposterne ved Kanonerne, Torpedoerne vare fyldte med

¹⁾ Bogstaverne henvise til Skibenes relative Stillinger paa Figuren Pag. 34.

komprimeret Luft og klare til Udskydning, og Damptrykket i Kjedlerne var sat op til det højst mulige, thi det havde altid været min Hensigt at føre Kampen med fuld Fart. Lige til dette Øjeblik havde jeg opholdt mig paa den øverste Kommandobro ved Siden af Bestiklukafet¹⁾; det var muligvis ikke den hensigtsmæssigste Plads, jeg havde valgt, men jeg havde besluttet mig til saa længe som mulig at kunne overse hele HORIZONTEN, hvilket ikke kunde lade sig gjøre, naar jeg gik ned i Kommandotaarnet. Medens jeg nu stod deroppe, faldt det mig vanskeligt at tro, at det fredelige Skue, jeg havde for mig, om nogle Minutter skulde afløses af en hidsig Kamp med Ild og Blod. Paa begge Sider havde mange af os gjort Tjeneste i mange Aar i vore respektive Mariner; men der var ikke en af os, der havde personlig Erfaring i at føre en Kamp som den, der nu stundede til.

Skruerne gjorde nu 105 Omdrejninger, og vi løb omtrent 17 Mils Fart, men den eneste Lyd, der hørtes, var Maskinernes jævne, taktfaste Stød, som vi kjendte lige saa godt som vore Hjerters Pulsslag. Ved

¹⁾ Et lille Dækshus paa Kommandobroen, hvor Søkortet m. m. er fremlagt.

Siden af mig stod mine to nærmest underordnede, Navigationsofficeren og Artilleriofficeren, foruden Signalunderofficeren og en af hans Signalgaster. Samtalen var forbi, vi havde sagt alt, hvad der skulde siges; dog skulde der endnu gjøres en Bemærkning:

„Kaptain Maitland,“ sagde jeg til Navigationsofficeren, „jeg behøver ikke Deres Tjeneste nu, det drejer sig nu kun om Taktik og ikke om Navigation, men muligen ville vi komme til at savne Officerer i Dagens Løb. Jeg maa derfor bede Dem om at forlade Kommandobroen; jeg véd godt, at De vil blive kjed derover, men Tjenestens Tarv fordrer det.“

Næppe havde jeg udtalt disse Ord, og næppe havde den omtalte Officer forladt Broen, før en Flamme skød ud fra Fjendens forreste Barbettetaarn¹⁾, og en tyk, hvid Sky af Røg væltede frem over hans Forstævn, dreven fremad ved Lufttrykket, som var fremkommet ved Affyringen af den svære Kanon.

Der opstod nogle Øjeblikkes forventningsfulde Spænding, korte nok, maalte med vor almindelige Tidsregnings Enhed, men sandelig lange nok til at virke paa alle de anspændte Nerver, inden den fjendtlige Budbringer slog

¹⁾ Fast, aabent Pansertaarn, hvori Kanonerne anbringes paa en Drejeskive. Kanonerne skyde over Taarnets Kant og dækkes foroven af en let Staalkuppel eller Skjold.

ned. Pludselig opkastedes en vældig Vandmasse omtrent 30 Alen foran for „Majestic“, og man kunde derefter med Øjet følge Projektilen, der i lange Spring rikochetterede henad Vandfladen, indtil det forsvandt i det fjerne.

Kampen var altsaa begyndt, og det før jeg havde ventet. Afstanden mellem os var meget stor, altfor stor efter min Formening; men Fjenden var øjensynlig ikke af samme Mening. Nu var det Øjeblik kommet, hvor min Pligt bød mig at indtage min bestemte Post; jeg gik ned i Kommandotaarnet, fulgt af mine Underordnede. Medens jeg gik ned ad Trappen, lod jeg Blikket glide hen over Besætningen, der befandt sig i fuldstændig Orden paa de forskellige Poster til Vejrs i Mærsene og paa Stormdækket i Færd med at lade Mitrailleuserne og Maskinskytset. Nede paa Batteriet vare de hurtigskydende Kanoner ladede og klare. Saavidt jeg kunde se, manglede intet i Skibets Klargjøring til Slag, og i mit Indre havde jeg heldigvis den sikre Overbevisning, at der nede i Skibets mørke Rum ikke fandtes noget, selv den mindste Ting, hvis Tilsyn krævede Paapassenhed og Dygtighed, for hvilken mine Officerer ikke havde vidst at drage Om-sorg.

Der gennemfoer mig en ejendommelig Gysen i det Øjeblik, jeg traadte ind i Kommandotaarnet; ingen er i

Stand til at gjøre Rede for sine Følelser i et saadant Øjeblik.

En Tanke erindrer jeg dog tydelig, og den mindes jeg med Glæde og Taknemlighed. Det kan godt være, at den havde sin Grund i, at jeg var saa lykkelig at have arvet den engelske Sindsligevægt, som i Følge Traditionen giver sig til Kjende i Farens Stund. Det kan ogsaa være, at det var selve Situationens overvældende Interesse i Forening med professionel Instinkt, som tvang mig til at betragte hele den Gjerning, jeg stod i Færd med at udføre, som et Problem, hvis Løsning helt og holdent tog mig fangen. Med Sikkerhed kan jeg ikke afgjøre det, men jeg mærkede bestemt, at al den Følelse af Usikkerhed og Ængstelse, som i Løbet af de sidste Timer havde angrebet mig, fra dette Øjeblik af var forsvunden og erstattet af et fuldstændigt klart Syn paa og rolig Overvejelse af Betingelsen for et heldigt Resultat af Kampen.

Men der var ikke lang Betænkningstid! Jeg lod Lieutenant Mannering meddele mine Ordre videre angaaende de to svære Kanoner i Taarnet forude, ligesom en almindelig Instruktion gaves til Besætningerne ved Kanonerne paa Batteriet agter om ikke at aabne Ilden før efter min nærmere Ordre. Paa dette Tidspunkt vare Skibene i en Afstand af 3000 Alen fra hinanden, Fjenden

omtrent 2 Streger¹⁾ paa vor bagbords Boug (b). Atter saa jeg et skarpt Lysglimt fare ud fra vor Modstanders Side, og et Øjeblik efter fulgte et Anslag, som rystede „Majestic“ fra for til agter. Denne Gang var der ikke nogen Fejl i Retningen, thi Staalprojektilet havde truffet Skibet paa den tykke Panserplade agten for Taarnet. Senere Undersøgelse viste, at der var fremkommet en Skure af 6 Tommers Dybde; men Anslaget var saa skraat, at Projektilet gled af og forsvandt i Søen agten for os.

Nu var Tiden kommen for os til at svare saa godt, vi formaaede. Ganske vist vare vi endnu ikke paa den Afstand, som jeg ansaa for den heldigste, men jeg lod dog varsko ned i Taarnet, at begge Kanoner skulde rettes mod Fjenden og affyres, naar Sigtet var taget. Med et dundrende og bragende Tordenskrald, som rystede Kommandotaarnet, i hvilket jeg befandt mig, talte de svære Kanoner deres første Ord i Kampen. Hverken i Kommandotaarnet eller paa Overbygningen kunde man iagttage Virkningen af Skuddene; men fra et af Kampmærsene fik vi den glædelige Underretning, at idetmindste et af Projektilerne havde truffet Maalet. Kanonbesætningerne gik strax i Gang med atter at lade begge Taarn-

¹⁾ Kompasset er inddelt i 32 Streger, hver Streg er altsaa 11° 15'.

kanonerne, og imidlertid iagttog jeg med spændt Forventning, hvad Fjenden vilde foretage sig. Atter dundrede det fra hans Dæk, og et Øjeblik efter syntes jeg, at et Lynglimt foer forbi mine Øjne og ret ned i Bougen paa „Majestic“, fulgt af et Knald, som naar Tordenen ruller lige over vore Hoveder. Samtidig hermed slog Stumperne af den sprængte Granat med vældigt Drøn ned paa Dækket, Kanontaarnet og Kommandotaarnet. Ødelæggelsen var øjeblikkelig og indenfor et vist Omraade fuldstændig. Støtter, Pullerter, Rælingen ødelægdes, og selve Dækket blev revet op, som om det havde været af Papir; men den faste, pansrede Taarnvæg stod sig med Lethed, og de lange Kanoners Forstykker og Mundinger blev til min store Glæde ikke beskadigede.

Derimod viste et andet Skud sig at være langt mere ulykkebringende. Projektilet traf omtrent midt paa bagbords Side af det agterste Batteri og gik gennem Skibssiden af Jern, som om den havde været af tyndt Tøj. Idet Granaten sprang ved Anslag mod det agterste Tverskodt, spredte den Død og Ødelæggelse rundt om i det af Mennesker opfyldte Rum. Det var umuligt, at et eneste Skud kunde have afstedkommet mere Ødelæggelse; men paa den anden Side var det ogsaa umuligt at finde Gutter, der med den Koldblodighed og Dødsforagt strax igjen

vare paa Plads ved Kanonerne, end de tilbageblevne i „Majestics“ Batteri¹⁾.

Det viste sig nu, at jeg havde stor Anledning til at være glad over den Ordre, jeg tidligere havde givet, nemlig, at Besætningerne ved de styrbords Kanoner skulde opholde sig under Dækket, indtil der blev Brug for dem. Var den Ordre ikke blevet givet, havde Blodbadet været langt større, end det nu blev. Imidlertid vare mine øvrige Artillerister ikke ledige; de lod atter Taarnkanonerne prøve Tykkelsen af den fjendtlige Skibsside, og Pallisergranaterne²⁾, som denne Gang anvendtes, viste ved deres Explosion, at de havde truffet et haardt Maal.

Der var nu indtraadt et Vendepunkt i Kampen; thi jeg saa, at det fjendtlige Fartøj hurtigt forandrede Kurs, idet det for styrbords Ror gjorde en Bue bagbord over, hvilket snart vilde bringe dets Bredside mod vor bagbords Boug (c). To Veje stod nu aabne for mig, den ene var at holde min Kurs og modtage Udfordringen, i hvilket Tilfælde vi vilde komme til at passere hinanden paa klos Hold og vexle Bredsider med hinanden; men et

¹⁾ „Victoria“ har, ligesom Størstedelen af „Admiral“klassen, intet Panser paa det agterste Batteri. Denne Mangel er dog til Dels afhjulpen ved senere byggede Skibe.

²⁾ Pallisergranaterne ere opkaldte efter Opfinderen. De have ikke Brandrør, men springe ved Anslag mod et haardt Maal som en Panserplade o. lign.

Idet Granaten sprang, spredte den Død og Ødelæggelse rundt om i det af
Mennesker opfyldte Rum. (Pag. 39.)

Øjeblikks Eftertanke overbeviste mig om, at jeg blot derved vilde begunstige min Modstanders Manøvre, hvis Hensigt jeg strax klart havde fattet. Naar han var kommen agten for tværs for os, saa vilde hans agterste Barbette Kanon kunne blive ham til lige saa stor Nytte, som de forreste allerede havde vist sig at være. Jeg var uheldigvis ikke i samme gode Omstændigheder, thi min eneste Kanon agterude var ikke nær af saa svært Kaliber, at den kunde tage Kampen op mod saadan Overmagt. Jeg maatte fremfor alt sørge for, at mine Taarnkanoner stadig kunde bære paa Fjenden. Der blev altsaa kun den anden Udvej aaben for mig.

Jeg kjendte nøjagtig mit Skibs Drejningsradius, og i et Øjeblik havde jeg fattet min Beslutning.

Begge Skibe stod nu i Ordets egentlige Betydning i lyse Luer fra for til agter og fra Dæk til Top. Fra Mærse, Overbygningerne og Batterierne brød Lyn paa Lyn frem; men vor Ild var desværre svækket noget som Følge af den fordømte Granat, som havde anstillet saa frygtelig en Ødelæggelse i Hovedbatteriet.

Nu saa jeg, at Øjeblikket var kommet. Vor Modstander stævnede allerede lige ned paa os, og om et Øjeblik vilde han kunne aabne Ilden med sine styrbords Kanoner. Pludselig gav jeg Ordre til Roret: „Styrbord, haardt Styrbord!“ Ordren blev udført lige saa hurtigt,

som den gaves, og det herlige Skib lystrede Roret og drejede saa hurtigt, at mit Hjærte bankede af Glæde. Vi vare nu knap 500 Alen fra hinanden (d), og med vor styrbords Boug vendt imod Fjenden nærmede vi os hinanden paa langt tættere og farligere Hold. Ilden fra Mærs og Overbygninger begyndte efterhaanden at blive matere; vi havde nu faaet en sørgelig Bekræftelse paa den Sandhed, som den moderne Krigsførelse har aabenbaret for os, nemlig, at intet udækket Mandskab kan holde sig paa Posterne, naar det paa nært Hold udsættes for Maskinskytsets morderiske Ild. Tabene paa begge Sider vare da ogsaa allerede forfærdelig store, naar man tager Kampens korte Varighed i Betragtning, og det var kun Mangel paa fysisk Kraft til at betjene Skytset med, der bevirkede, at Ildens Kraft saa øjensynlig blev svagere. Det var nu ikke min Mening, at „Majestic“ skulde dreje hele Halvcirkelen rundt; jeg gav derfor Ordre til at skifte Roret til „haardt Bagbord“, og holdt ned mod Fjendens styrbords Laaring.

Netop i dette Øjeblik tog saavel min Modstander som jeg vor Tilflugt til et andet af de frygtelige Ødelæggelsesvaaben, som vare os betroede, men som endnu ikke havde taget Del i Legen. Jeg havde givet en almindelig Instruktion til mine Torpedoofficere; de skulde efter deres eget bedste Skøn udskyde Torpedoerne, idet jeg dog

selv først vilde avertere dem om, fra hvilket Tidspunkt jeg ønskede, Vaabnet skulde anvendes. Jeg gav nu det aftalte Signal, og jeg blev senere underrettet om, at den styrbords Whiteheadske Torpedo i samme Nu blev udskudt. Næsten i samme Øjeblik observerede en Kadet, en af de faa overlevende, der, efter at Ilden fra Maskinskytset var begyndt at svækkes, var tilbage i Kampmærsen, at Fjenden ogsaa udskød en Torpedo. Jeg behøver næppe at anføre, at jeg selv ikke var i Stand til at bemærke nogen af disse Begivenheder. Min Plads i Kommandotaarnet, Krudtrøgens Tæthed og fremfor alt den Omstændighed, at jeg var ivrig beskæftiget, forhindrede mig i at fatte den Fare, for hvilken mit Skib nu var udsat. Denne afvendtes dog heldigvis ved en Tilfældighed, som jeg selv ufrivillig gav Anledning til, idet begge Torpedoer paa begge Sider udskødes næsten samtidig med, at min pludselige Kursforandring fandt Sted.

„Majestic“, som faa Øjeblikke tidligere næsten havde været med sin Side tværs for Fjenden, drejede nu rask for Roret og stævnede skraat ned mod det andet Fartøj (e). Vor Torpedo, som, hvad Fart og Retning angaar, iøvrigt ikke lod noget tilbage at ønske, gik lige tæt agten om vor Modstander. Den samme Omstændighed, som foraarsagede, at vort Torpedoskud forfejlede Maalet, nem-

lig Skibets pludselige Drejning, viste sig saaledes paa samme Tid at være vor Redning.

Kadetten havde iagttaget det Øjeblik, da Fjenden udskød sin Torpedo, og han fulgte med Øjnene den Linie, som Luftboblerne¹⁾ dannede paa Vandets Overflade, medens selve Torpedoen med rasende Fart nærmede sig „Majestic“. Der findes intet Forſvar mod en Whiteheadsk Torpedo, der udskydes mod et Skib, der ikke har sine Torpedonæt ude; det frygtelige Projektils Bane kan tydelig følges med Øjet, men ingen Magt er i Stand til at forandre dets Kurs eller afparere det ulykkebringende Stød. Boblende og hvæsende kommer Torpedoen nærmere: fortsætter Skibet sin Kurs, bliver det uundgaaelig ramt; den Haand, som styrer det, findes i Kommandotaarnet, og Chefen, som opholder sig derinde, er i dette Øjeblik helt og holdent optagen af, hvad der nu i det næste Øjeblik vil ske, naar Trykket af hans Haand paa Rattet forandres. „Majestic“ er endnu ikke færdig med sin Drejning, Haandens Tryk paa Styrehjulets Haåndtag eller „Rattets Knager“ bliver ved, Dampstyremaskinen meddeler dette Tryk med fuld Kraft paa Roret, og Skibet bliver ved at dreje Styrbord over. Nu hænger alt i et

¹⁾ Disse fremkomme som Følge af, at den komprimerede Luft, der benyttes til Torpedoen's Fremdrivning, efter at være brugt i denne Maskine, strømmer agter ud gennem den hule Skrueaxel,

Haar: en Hundrededel Streg mindre, og Tændspidsen paa Torpedoen støder mod Panserskibets Boug, og det store, meget omtvistede Spørgsmaal om Værdien af Whiteheads Torpedoer under et Søslag vil blive illustreret ved et praktisk Exempel, som sikkert faa eller ingen af Skibets Besætning vil faa Anledning til at overleve. Men, nej! Skjulte et Øjeblik under Bougvandet, der sprøjter og stænker op fra Væderstævnen, viser de kogende Bobler sig atter og forsvinde bort fra vor bagbords Boug. For denne Gang er „Majestic“ frelst!

Men lad os nu vende tilbage til den Del af Kampen, jeg personlig tog Del i. Skibet, hvis Kurs hidtil var formet som et S, var netop ved at afslutte den anden Halvcirkel, og Kanonerne, som vare baxede tværs, bar stadig paa Fjenden, som nu dampede bort fra os (f). Styrbords Side i Batteriet var atter bemandet, og paa begge Sider fornyedes nu Skydningen med stor Heflighed, skønt med betydelig mindre Træfsikkerhed, hvilket simpelthen havde sin Grund i det store Tab af „Kanonkommandører“ blandt Besætningen; den vilde Voldsomhed, hvormed Kampen nu førtes, frembragte ogsaa ganske naturlige Virkninger. Pludselig hørtes ombord i det fjendtlige Skib midt imellem Kanonerne Drøn et skarpt Knald af en voldsom Explosion, som med Lethed kunde skjelnes fra den øvrige Dundren, og som blev fulgt af en øjeblikkelig Stansning

af den fjendtlige Ild. Det var umuligt at afgjøre, hvad der var indtruffet, men det var klart, at det var noget alvorligt, og jeg besluttede mig til strax at benytte mig deraf. Det havde været min Mening at holde Kursen nogle Øjeblikke tværs paa Modstanderen for at komme udenfor „Torpedoafstand“ og saa atter at møde Fjenden Stævn mod Stævn; men denne Tanke opgav jeg nu. Roret blev atter lagt haardt Bagbord, og „Majestic“ drejede hurtig hen imod sin Modstander (g). Lige saa hurtigt, som Ilden var ophørt, begyndte den imidlertid igjen, og Fjenden „gired“ til min Forundring saa smaat Bagbord over, ligesom han agtede at styre tværs ned paa min Boug. Jeg er glad over at kunne erindre, at jeg paa dette Vendepunkt af Kampen var fuldkommen kold og rolig, og at min Tankegang var aldeles klar. Jeg vendte mig til Lieutenanten og lod ham meddele mine Ordre gennem hele Skibet. De vare kortfattede og simple og lode saaledes: „Klar til at affyre begge Taarnkanonerne ret forefter, fuld Kraft frem og klar til Vædring!“

Jeg stod endnu med Haanden paa Rattet og iagttog Fjendens mindste Bevægelse, thi Brisen var frisk og førte Krudtrøgen hurtigt bort. Det var klart, at der var indtruffet noget højst alvorligt ombord paa det fjendtlige Skib; dets Fart var nu betydelig aftaget, thi Afstanden mellem

Det frygtelige Projektils Bane kan tydelig følges med Øjet. (Pag. -46.)

de to Skibe formindskedes hurtigere, end Fjenden „skød over Stævn“.

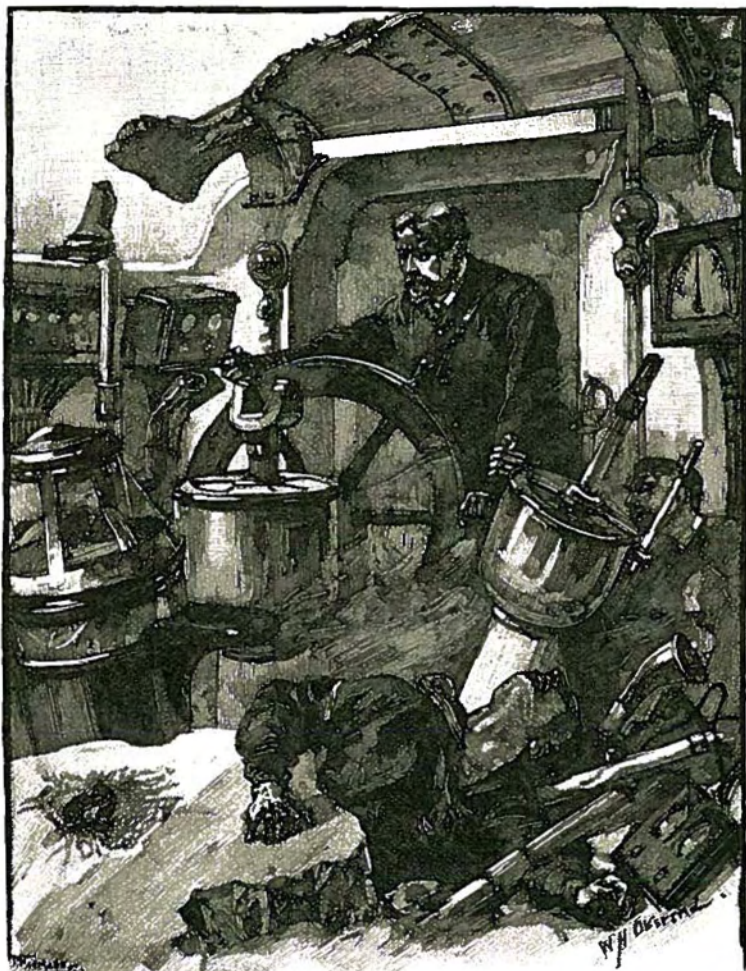
Nu var jeg overbevist om, at min Modstander i det mindste i Øjeblikket havde mistet Kontrollen over sit Skib. Afstanden imellem os var under 500 Alen (h), og Fjendens Manøvrer udmærkede sig stadig ved den samme Ubestemthed; Skibet bevægede sig langsomt med næsten hele sin Bredside vendt imod vor styrbords Boug. Det varede imidlertid ikke længe, forinden det atter tog fuld Fart, hvorved dets Stævn syntes at bevæge sig noget henimod os; men det var for sent, Øjeblikket var kommen! Jeg gav et Tegn med Haanden, og Officeren meddelte min Ordre til de svære Taarnkanoner. Paa begge Sider opstod der nu en Dundren og Bragen, det lød som Drønet af en Tornado i Forening med Jordskjælv. Mere husker jeg ikke; de paafølgende Øjeblikke have ikke efterladt det ringeste Spor i min Erindring. Jeg fik et bedøvende Slag, men tabte blot i nogle Sekunder Bevidstheden. Da jeg atter kom til mig selv, stod jeg lænet op mod noget, der viste sig at være Kommandotaarnets Væg, men som kun udgjorde en Del af den Ruin, som aabenbarede sig rundt omkring for mit Øje.

Udsigten, som tidligere var begrænset af Taarnets lave Tag, var nu fuldstændig fri; thi ikke alene var Taget borte, men et stort Stykke af den faste Taarnvæg, som

var ramt af det svære Staalprojektil, laa nu i Stumper og Stykker paa Jerndækket nedenunder. Jeg var den eneste overlevende af os tre, som et Øjeblik i Forvejen havde staaet ved hinandens Side i Taarnet. Foran mig laa Signalmanden, knust og lemlæstet af Panserstykkerne fra Taarnvæggen. Lieutenanten var sunken død ned lige ved Siden af mig, hans Bryst var gjennemboret af Splinter fra det omkringsflyvende Metal. Jeg løftede min ene Arm op for at tørre noget bort, som jeg mærkede strømmede frem oven over Øjnene, og jeg fandt da, at det var Blod, der løb ned over Ansigtet paa mig. Jeg var dog endnu ved fuld Bevidsthed, og i dette Øjeblik koncentreredes alt inden i mig paa den ene Tanke og mod det ene Maal: det, som laa ret forud for mig.

Splintret og oprevet af Granatskuddene fra Fjendens vældige Kanoner, som „Majestic“ havde været udsat for, holdt den dog stadig sin Kurs, og da netop den Kurs, som jeg havde givet den. Paa begge Sider havde det sværeste Artilleri talt det sidste Ord med i Legen, et kraftigere Vaaben skulde nu tilsidst endelig afgjøre Kampen.

De, som sætte Pris paa at kunne beregne Tidsforløb og Afstande ved de almindelige Hjælpemidler, som Arithmetiken og Viserne paa et Uhr kan give, vil uden Tvivl for deres egen Fornøjelse kunne regne ud, at den Tid, der

I dette Øjeblik koncentreredes alt indeni mig paa den ene Tanke og mod det ene Maal: det, som laa ret forud for mig. (Pag. 52.)

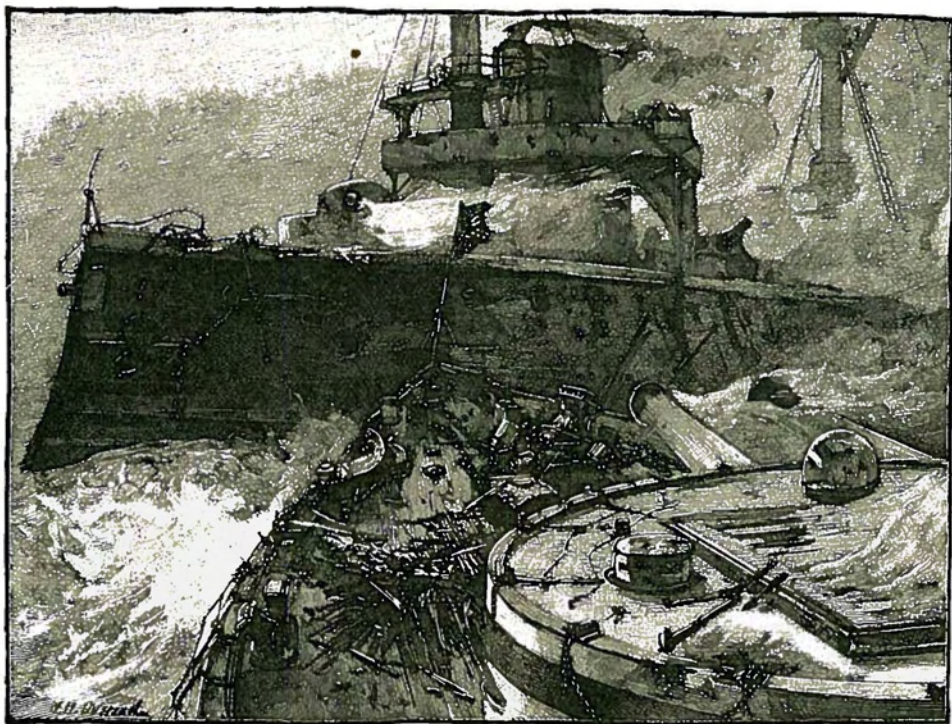
medgaar til, at et Skib skal kunne gennemløbe nogle hundrede Alen med en Fart af 20 Kvartmil i Timen, reducerer sig til nogle faa Sekunder, som ikke gjøre noget Indtryk paa den menneskelige Tankegang. Men de, der have været i den samme Stilling, som jeg var, da jeg stod i Kommandotaarnet, maa smile ad saadanne theoretiske Beregninger; thi vi vide, at hvert Sekund og hver Del af et Sekund hviler paa Sjælen med sin tunge Byrde af Uvished om, hvad det næste Øjeblik vil bringe, og slæber sig som Følge deraf langsomt afsted. Endelig vare de forløbne! Paa Slutningen optoges atter Ilden fra Fjendens Maskinskyts med fornyet Styrke. Vor Modstander laa mellem os og den straalende Sol, der stod højt i Syd; endnu i dette Øjeblik ser jeg tydelig for mig, hvorledes „Majestic“s lave Forskib løb ind i Skyggen, som det fjendtlige Skib kastede paa Vandet. — Og saa — med et dumpt, sønderrivende, forfærdeligt Brag, udførte Væderen sit Ødelæggelsesværk (i). Vi havde ramt Fjenden omtrent halvhundrede Fod fra Forstævnen; den lille Kursforandring, han i sidste Øjeblik foretog, bevirkede, at Vædringen fandt Sted under en skraa Vinkel.

„Majestic“ rystedes fra for til agter, og jeg kunde tydelig se, hvorledes vor Forstævn sønderrev og sprængte alt, medens den banede sig Vej ind i Modstanderens Side. Men det var ikke paa det Sted, at det dødbrin-

gende Saar var slaaet. Dybt under Vandet havde den fremspringende Væderstævn givet et Stød, hvorfra ingen menneskelig Magt kunde redde det ulykkelige Offer. Et Øjeblik var alt stille; man hørte kun Lyden af Jernet, der bøjedes og splintredes, derpaa syntes pludselig det store Skib at vælte sig med en jævn, men sikker Krængning over imod os. Jeg betragtede det en Stund, længe nok til at kunne se hele Dækkets Overflade, da denne viste sig ved Skibets Overhaling, derefter mindes jeg intet! Spændingen var forbi, mit Arbejde afsluttet, og bevidstløs segnede jeg om for først en Maaned senere atter at slaa Øjnene op i Haslars Hospital ved Portsmouth og vende tilbage til de levendes Tal.

Der staar kun lidet tilbage at berette; men De spørger maaske om, hvorledes Skibenes Tilstand var efter Affairen.

Hvad min Modstander angaar, kan jeg ikke give nærmere Oplysninger, thi ingen senere Undersøgelse kunde skaffe os Indblik i, hvad Virkning vore Kanoner havde havt. Et Kvarter efter, at „Majestic“s Væder havde ramt, vare de sidste Rester af det herlige Skib forsvundet under Voverne; dets Skrog var ved det voldsomme Sammenstød næsten skaaret helt igjennem. Vi fik Lejlighed til at redde omtrent hundrede og tyve Mand af Besætningen, skønt med største Besvær; thi vi havde ikke et

Og saa, — med et dumpt, sønderrivende, forfærdeligt Brag udførte Væderen sit
Ødelæggesværk. (Pag. 55.)

eneste Fartøj, der kunde flyde paa Vandet, som Følge af den Heftighed, hvormed Ilden fra Maskinskytset var afgivet.

Af disse faa overlevende fik vi dog et og andet at vide om Virkningen af vore Kanoners Ild. Et Projektil fra en af vore Taarnkanoner havde truffet den ene af de svære Barbettekanoner omtrent fire Fod fra Mundingen. Denne Kanons Forstykke havde derved faaet et Brud paa tværs, og Kanonen ved Siden af var blevet forrykket paa sit Underlag, saa at Laderedskaberne ikke kunde benyttes. Projektilerne fra vore større, hurtigskydende Kanoner havde vist sig højst ødelæggende, og det var et af disse, der vejede 100 Pund, som foraarsagede den Katastrofe, som efter al Sandsynlighed bragte os Sejren. Idet nemlig dette Projektil traf den fjendtlige Skibsside i Nærheden af et af Udskydningsapparaterne for Torpedoerne, rev det et Stykke Plade af og slyngede dette ind efter, saa at det ramte Tændspidsen paa den Whiteheadske Torpedo, som lige var blevet gjort klar til Udskydning. Der paafulgte øjeblikkelig en Sprængning, hvis Knald vi nok havde hørt, men om hvis Virkninger vi ikke havde Anelse. De halvfjerdsindstyve Pund Bomuldskrudt, som derved exploderede mellem Dækkene, havde foraarsaget en saadan Ødelæggelse, at endog den modigste maatte blive slaaet med Rædsel. Men det var ikke alt. Ved

Sprængningen var et svært løsrevet Stykke Jern blevet slynget imod Styreapparatets Dampledning, saa at man i nogle Øjeblikke havde mistet al Kommando over Skibets Bevægelser. Inden det sidste, ulykkebringende Tidspunkt var indtruffet, var man dog atter Herre over Skibets Manøvrer, men da var det for sent, og de frygtelige Følger ere allerede fortalte.

En anden Kjendsgjerning blev vi ogsaa i Stand til at slaa fast. De sidste Skud, som blev afgivet paa knap 500 Alens Afstand med Taarnkanonerne ret forefter, havde begge truffet godt. Det ene Projektil gik gennem Panserbæltet, som om det havde været af Pap, og banede sig Vej gennem Skibet næsten fra for til agter. Det andet traf det fjendtlige Kommandotaarn og dræbte øjeblikkelig den tapre Skibschef tilligemed alle de, der stode omkring ham.

For vort Vedkommende vare Resultaterne, naar undtages Slutningskatastrofen, ikke mindre frygtelige. Som jeg allerede har nævnet, blev det agterste Batteri revet op af et svært Projektil, og det blev desuden gennemskudt af alle mulige Slags mindre Granater. Ikke færre end halvfemsindstyve af vore raske Gutter faldt paa dette Sted i Skibet under deres modige Forsøg paa at besvare Ilden med vore Bredsidekanoner. I Mærsene og paa Overbygningen var Mandefaldet begrænset; men dette havde

sin Grund i, at jeg kun havde tilladt, at nogle faa Mand ad Gangen maatte udsætte sig for Fjendens morderiske Ild. Paa Stormdækket var der ikke een af ti Mand, som ikke var saaret, derimod havde det svære Kanontaarn vist sig at yde tilstrækkelig Beskyttelse. Med Undtagelse af Kommandøren ved styrbords Kanon, som blev dræbt af en Kugle fra en Mitraillease, medens han tog Sigte, var ikke een af Besætningen ved disse Kanoner dræbt eller blot saaret. Men derimod fremviste Taarnets Yderside mange og tydelige Spor af det voldsomme Angreb, det havde været udsat for. Paa bagbords Side havde et Projektil, der var prælet af, gjort en Fordybning paa 10 Tommers Længde, som fortsattes af en tre Fod lang Skure langs Taarnets Runding. En Granat, som sprang mod Glacispladen¹⁾, havde revet Jernet op paa mere end et Sted; men det mærkeligste af alle Havarierne var dog et bestemt Sted paa det staalklædte Panser, der paa en Udstrækning af knap en Kvadratalen var truffet samtidig eller umiddelbart efter hinanden af 5 Projektiler fra en hurtigskydende sex-Tommers Kanon.

Paa dette Sted led Taarnpansret størst Skade, idet den samlede Anslagskraft her havde brudt en Plade,

¹⁾ Det Panser, som omgiver Taarnets nederste Del.

som, slaaet i Stjerner og revnet i alle Retninger, faldt ned paa Dækket i 8 Tommers tykke Stykker¹⁾.

De to sidste Skud fra Fjendens svære Kanoner, hvoraf det ene nær var blevet dødbringende for mig, havde truffet „Majestic“ paa to Steder. Det ene Projektil var gaaet igjennem de tynde Plader i Bougen og havde derpaa næsten gjennebrudt det forreste Panserskodt. Det andet Projektil havde ramt Kommandotaarnets øverste Del, borttaget hele Taget og ødelagt en stor Del af Taarnvæggen. Vi havde ikke havt Lejlighed til at skyde et eneste Skud med den agterste, svære Kanon under hele Kampen. Det Væderstød, som havde tilintetgjort vor Fjende, havde ikke tilføjet „Majestic“ nogen større Skade²⁾. Den voldsomme Paavirkning havde ganske vist trykket og forrykket Stævnpladerne noget; men den derved opstaaede Læk var med

1) Det har vist sig ved Forsøgsskydninger, at det staalklædte Panser (Compoundpanser) ødelægges ved at blive truffet gjentagne Gange paa samme Sted netop paa den omtalte Maade.

2) Der er indtruffet flere Tilfælde, hvori et Panserskib er blevet vædret af et andet, og som Regel har Resultatet været lige saa virkningsfuldt, som det her meddelte. Man har dog aldrig hørt, at et Panserskib har vædret et andet ved at løbe paa det med fuld Fart. Det er muligt, at Skaden paa Angriberen bliver større, end her fremstillet, men at dømme efter et for ikke lang Tid siden indtruffet Sammenstød mellem en Dampet tilhørende „White Star Line“ og et Isbjerg, synes ikke Følgerne at blive alvorlige end sige ulykkebringende for det vædrende Skib.

Lethed gjort ufarlig ved Hjælp af Kollisionsskodtet og Damp-pumperne. Men vort Tab af Mandskab, Skibets Tilstand i sin Almindelighed og Ammunitionsforbruget vare for alvorlige til, at vi kunde træffe andet Valg end at vende tilbage til Havn, og den Officer, der overtog Kommandoen efter mig, besluttede sig ogsaa til denne fornuftige Udvej.

Vi kom tilbage til Portsmouth paa den femte Dag efter at være gaaet derfra. En eneste Kamp, som kun havde varet en knap halv Time, havde afgjort to af de krigsførende Magters kraftigste Panserskibes Skæbne.

Hvad mig selv angaar, saa fik jeg, som jeg før fortalte, først Bevidstheden igjen efter mange Dages Forløb, og jeg fik da de Fakta at vide, som jeg nu har meddelt. I den lange Tid, jeg laa i Vildelse, gennemgik jeg atter og atter hver Scene i det blodige Drama, hvori jeg nylig selv havde spillet Hovedrollen. Men heller ikke efter at jeg havde faaet min fulde Forstand igjen, vilde det, der havde optaget mig saa meget, forlade mine Tanker; men lige fra den Stund og til nu, og fra nu af og til mit Livs Ende, har de Øjeblikke staaet og vil de Øjeblikke staa for mig om end som de frygteligste, saa dog ogsaa som de minderigeste, de Øjeblikke, jeg paa Kampens Dag tilbragte i Kommandotaarnet ombord paa H. M. S. „Majestic“.
